UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

Textos i Audiovisuals Etnogràfics

Codi: 107235
Crèdits: 6

2024/2025

Titulació	Tipus	Curs
1500086 Antropologia Social i Cultural	FB	1

Professor/a de contacte

Nom: Miquel Figueras Moreu

Correu electrònic: miquel.figueras@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al final del document.

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit per cursar aquesta assignatura.

Objectius

Assignatura de primer curs que desenvolupa la formació que es considera bàsica per cursar els estudis d'Antropologia. Forma part de la matèria Conceptes i camps bàsics de l'antropologia .
En aquesta assignatura es treballa l'anàlisi de conceptes i camps clàssics de l'Antropologia a través dels textos etnogràfics i les fonts audiovisuals, tot situant les categories descriptives i teòriques en el context històric de la disciplina i mostrant de manera crítica els recursos estilístics dels documents etnogràfics.
En acabar l'assignatura, l'alumne/a serà capaç de:
- Reconèixer la variabilitat cultural i prevenir la formulació de judicis etnocèntrics.
- Gestionar les fonts d'informació etnogràfica clàssiques i actuals de cara a l'obtenció de dades.
- Explicar i exposar els resultats de l'anàlisi del corpus etnogràfic seleccionat.

Resultats d'aprenentatge

1. CM07 (Competència) Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la seva gènesi per superar les projeccions etnocèntriques en la comprensió de fenòmens socials i culturals.
2. CM10 (Competència) Fer servir un vocabulari específic adequat en la transmissió d'informació antropològica bàsica.
3. KM08 (Coneixement) Reconèixer de manera teòrica i a partir de casos concrets la diversitat social i cultural.
4. SM11 (Habilitat) Interpretar la diversitat cultural a través de l'etnografia i de fonts audiovisuals.
5. SM12 (Habilitat) Analitzar exemples etnogràfics de diversitat cultural.

Continguts

Tema 1. Els camps de l'etnografia: observació, descripció i representació
Tema 2. Textos i audiovisuals etnogràfics: casos, contextos i conceptes
Tema 3. De la descripció a l'ànalisi: el mètode inductiu

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe magistral i anàlisi de documents etnogràfics textuals, audiovisuals i d'arxiu	40	1,6	CM07, CM10, KM08, SM11, SM12, CM07
Tipus: Supervisades			
Tutories	3,5	0,14	CM07, CM10, KM08, SM11, SM12, CM07
Tipus: Autònomes			
Cerca d'informació (arxius, repositoris, etc.)	20	0,8	KM08, SM11, SM12, KM08
Estudi personal i preparació de treballs	39	1,56	CM07, CM10, KM08, SM11, SM12, CM07
Lectures i visionats	20	0,8	CM07, CM10, KM08, SM11, SM12, CM07

Metodologia Docent:

- Classes magistrals amb suport de les noves tecnologies de la informació i la comunicació (NTIC).
- Presentació i directrius per a la cerca autònoma de documentació en arxius, bases de dades
- etnogràfiques i elaboració de treballs.
- Visionat i discussió de documentals etnogràfics.
- Elaboració de recensions i treballs bibliogràfics (individuals i/o en grup) a partir d'una guia per a la seva
- elaboració.
- Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.

Activitats Formatives:

- Classes teòriques i sessions de discussió orientada de documents audiovisuals i escrits.
- Sessions de treball dirigit en àules d'informàtica i multimèdia.
- Definició i gènesi disciplinar de paraules i conceptes clau.
- Simulacions de cerca i buidat de dades etnogràfiques en formats multimèdia.
- Lectura comprensiva i discussió de textos, i anàlisi de productes audiovisuals de contingut etnogràfic.
- Estudi individual i discussió en equip prèvia a la presentació de treballs.
- Exposicions orals i elaboració de treballs en entorns virtuals d'ensenyament-aprenentatge.
- Es reservaran aproximadament 15 minuts d'una de les sessions per tal que els/les estudiants puguin emplenar les enquestes d'avaluació relatives a l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	40	2	0,08	CM07, CM10, KM08, SM11, SM12
Treball en grup	30	17,5	0,7	CM07, CM10, KM08, SM11, SM12
Treball individual	30	8	0,32	CM07, CM10, KM08, SM11, SM12

Avaluació continuada

L'avaluació continuada de l'assignatura es durà a terme a partir de tres mòduls:

1: Exercici individual d'anàlisi de material etnogràfic (textos i material audiovisual). [30%]
L'estudiant haurà d'identificat i comparar conceptes i continguts audiovisuals analitzats a l'aula amb alguna pel.lícula del Festival de Cinema Indígena de Barcelona (projeccions al Cinema de la UAB i online) / Mirada Nativa (plataforma online) (*Projecte EpJG FAS-UAB).
El treball haurà de citar lectures obligatòries.
A principi de curs es penjarà un document al Moodle de l'assignatura en el qual s'explicaran els materials necessaris per a la preparació, instruccions generals, criteris d'avaluació, així com el format i la data de lliurament.

2: Exercici en grup de cerca i anàlisi d'informació etnogràfica emprant les fonts i el format enciclopèdic [30%]
L'equip docent establirà, a principi de curs, una sèrie de grups de treball. Cada grup haurà de treballar sobre un tema, text, pel.lícula, concepte o grup social i presentar i penjar el resultat en format Viquipèdia.
Caldrà emprar les fonts enciclopèdiques recomanades, incorporar conceptes estudiats a classe, una bibliografia i elements visuals.

3: Examen, individual, sobre els continguts treballats a classe i al dossier de lectures obligatòries. [40%].
La modalitat concreta de l'examen (presencial, en línia, test, pregunta curta...) s'adaptarà a la dinàmica del curs. L'equip docent informarà amb suficient antelació a l'alumnat.

Procediment de revisió de les qualificacions
Al moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor informarà l'alumnat mitjançant el Moodle de l'assignatura del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Consideració de "No avaluable"
Per tal de ser avaluable a l'assignatura, l'estudiant haurà d'haver-se presentat almenys als mòduls 1 i 4. Serà, per tant, NO AVALUABLE l'estudiant que no hagi completat aquestes proves en el seu moment.

Condicions per a la recuperació
L'estudiant haurà de presentar-se a la recuperació dels mòduls suspesos si la nota final de l'assignatura, calculada d'acord amb la ponderació explicada, és inferior a 5.
Per a fer aquesta ponderació, caldrà una nota mínima de 3'5 a cada mòdul. Qualsevol qualificació inferior obligarà a recuperar aquell mòdul.
La nota màxima que es pot obtenir a la recuperació serà un 5.

Altres consideracions generals sobre l'avaluació
No s'acceptaran evidències d'avaluació lliurades fora de termini o que no s'ajustin als estàndards de format que figuraran al Moodle de l'assignatura.

Consideracions sobre el plagi / irregularitats (còpia, ús no autoritzat de la IA, etc.)
Cada exercici ha de ser el resultat original del treball de l'estudiant o grup. No es pot copiar d'altres fonts (siguin treballs acadèmics, publicacions, pàgines web, etc.) sense citar-ne correctament l'autoria.
Si hi ha dubtes respecte a què constitueix plagi, es pot consultar la guia "Com citar i com evitar el plagi" (Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la UAB) per a l'alumnat (https://www.uab.cat/doc/GuiaCitesiPlagiEstudiants).
En casque l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Avaluació Única:

Una prova escrita a una única data a final del curs. Les pautes i la durada es donaràn al llarg del curs. La ponderació serà la següent:
-Treball individual (40%)
-Presentació del treball individual (10%)
-Prova escrita (50%)

Bibliografia

Bibliografia general obligatòria

Descola, Philippe.(2005). Post scriptum. Las escrituras de la etnología. In Las Lanzas del crepúsculo: Relatos jíbaros: Alta Amazonia(pp. 427-429). Fondo de Cultura Económica.

Bourdieu, Pierre.(2008). Objetivación participante. Antropología. Revista interdisciplinaria del INAH, 83-84, 83-84.

Godelier, Maurice. (2014). Introducción ¿Para qué sirve la antropología? In En el fundamento de las sociedades humanas. Amorrortu.

Grau Rebollo, Jorge. (2012). Antropología audiovisual: Reflexiones teóricas. Alteridades, 22(43), 161-175.

Lévi-Strauss, Claude. (1995). Capítulo 17: Lugar de la Antropología entre las ciencias sociales y problemas planteados por su enseñanza. In Eliseo Verón (Trans.), *Antropología estructural* (pp. 359-392). Paidós.

Malinowski, Bronislaw. (1986). Introducció: Objecte, mètode i finalitat d'aquesta investigació. In Els Argonautes del PacíficOccidental: Estudi sobre el tarannà emprenedor i aventurer dels indígenes dels arxipèlags de la Nova Guinea melanèsia(1a ed. dincs CPM). Edicions 62.

Bibliografia temàtica, de consulta general, recomanada i citada

Aguilar Gil, Yásnaya Elena. (2022). ¿Nunca más un México sin nosotrxs? In *Un nosotrxs sin estado* (pp. 9-58). OnA Ediciones.

Ardévol Piera, Elisenda. (2006). *La búsqueda de una mirada: Antropología visual y cine etnográfico*. Editorial UOC.

Bohannan, Laura. (2010). Shakespeare en la selva. In Honorio Manuel Velasco Maíllo (Ed.), *Lecturas de Antropología Social y Cultural: La cultura y las culturas* (pp. 53-65). Universidad Nacional de Educación a Distancia - UNED.

Bonte, Pierre, Izard, Michel, Abélès, Marion, & Llinares García, Mar. (2008). *Diccionario Akal de etnología y antropología*. Akal.

Brown, Keith, & Ogilvie, Sarah. (2008). *Concise Encyclopedia of Languages of the World*. Elsevier.

Descola, Philippe. (2012). III- La gran division. In *Más allá de naturaleza y cultura* (pp. 102-144).

Evans-Pritchard, E. E. (1990). Antropología social: Pasado y presente. In Miguel Rivera Dorado (Trans.), *Ensayos de Antropología Social* (pp. 4-23). Siglo XXI.

Gennep, Arnold van. (1986). 7- Los esponsales y el matrimonio. In *Los Ritos de paso* (pp. 184-196). Taurus.

Gow, Peter. (1995). Cinema da Floresta Filme, Alucinação e Sonho na Amazônia Peruana. *Revista de Antropologia*, *38*(2), 37-54.

Grau Rebollo, Jorge. (2002). *Antropología audiovisual*. Bellaterra.

Grau Rebollo, Jorge. (2005). "Los límites de lo etnográfico son los límites de la imaginación". El legado fílmico de Jean Rouch. *AIBR: Revista de Antropología Iberoamericana*, *41*, 5.

Heusch, Luc de. (2006). Jean Rouch et la naissance de l'anthropologie visuelle. *L'Homme. Revue française d'anthropologie*, *180*, 180.

Human Relations Area Files. (n.d.). *Human Relations Area Files-Cultural information for education and research*. Human Relations Area Files - Cultural Information for Education and Research. Retrieved June 23, 2024

Human Relations Area Files, Inc. (2008). *EHRAF world cultures*. Human Relations Area Files.

Izard Martínez, Gabriel, Flores Martos, Juan Antonio, & Martínez Mauri, Mònica. (2021). Mediaciones indígenas en el espacio audiovisual: Películas, series yvideoclips. *Disparidades. Revista de Antropología*, *76* (2)

Levinson, David (Ed.), (1991) Encyclopedia of world cultures (1-10). Human Relation Area Files Inc.; G.K. Hall & Co; MacMillan Inc,.

Malinowski, Bronislaw. (1989). *Diario de campo en Melanesia*. Ediciones Júcar.

Mallart i Guimerà, Lluís. (2021). Sóc fill dels evuzok: La vida d'un antropòleg al Camerun(Primera edició a Debutxaca). Debutxaca.

Margolis, Eric, & Pauwels, L. (2011). *The SAGE handbook of visual research methods*. SAGE.

Moseley, Christopher (Ed.). (2010). *Atlas de las Lenguas del Mundo en Peligro*. UNESCO.

Prosser, Jon. (1998). *Image-based research: A sourcebook for qualitative researchers*. Falmer Press.

Ventura, Montserrat, Medina, Henry, Alvarez, Silvia, Ruiz, Lucy, Ehrenreich, Jeffrey David, & Juncosa, José E. (comp). (ed). (1997). *Etnografías mínimas del Ecuador*. Abya-Yala.

Wallerstein, Immanuel Maurice. (1996). L.LA CONSTRUCCIÓN HISTÓRICA DE LAS CIENCIAS SOCIALES DESDE EL SIGLO XVIII HASTA 1945. In *Abrir las ciencias sociales: Informe de la Comisión Gulbenkian para la reestructuración de las ciencias sociales* (pp. 3-36). Siglo XXI.

Programari

LibreOffice
Zotero
XMind
Viquipèdia

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt